

Duchovný dejepis 3:

SEDEM ARCHANJELOV, KTORÍ SA STRIEDAJÚ AKO DUCHOVIA ČASU.

GABRIEL

Emíl Páles

Opát Johannes Trithemius vo svojom pojednaní z roku 1508 vysvetľuje systém kolobehu času a poradie, v akom ho archanjeli riadia. Siedmi archanjeli - Orifiel, Anael, Zachariel, Rafael, Samael, Gabriel, Michael – sa cyklicky striedajú ako duchovia času. Každý vládne jeden saturnský rok (354 rokov).

Mesačné sily predstavujú zostupný prúd v kozme, ktorý privádza dušu do hmoty; slnečné sily ju povznášajú k duchu. Prvé sumerské mestá – Úr, Uruk – vznikli v prvom gabrielskom období staroveku z inšpirácie mesačného boha Sína. Starozhídovský Jahve nie je Najvyšší Boh, ale boh Mesiaca, jeden z hierarchie mocností. Tzv. obdobie chrámu v židovských dejinách sa zhoduje s druhým gabrielským obdobím staroveku. Židovská legenda zachytáva vystriedanie duchov času – Gabriela a Michaela – ktoré sa odohralo okolo roku 600 pr. Kr.

Dobrá alebo zlý osud akéhokoľvek národa závisí predovšetkým od toho, do akej miery správne spolupracuje so svojim národným duchom a s duchom času.

Opát Trithemius

lávny cisár! Je názorom veľmi mnohých osobností starých čias, že tento stvorený svet je z vôle Najvyššej Inteligencie (ktorou je Boh) usporiadaný a usmerňovaný druhotnými inteligenciami... medzi nimi siedmimi duchmi, ktorí sú ustanovení vládcami siedmich planét... z ktorých, od počiatku neba a zeme, každý vládne vetu 354 rokov a 4 mesiace po poradí.³²

Týmito slovami uvádza v roku 1508 Johannes Trithemius, opát kláštora v Sponheime, svoje pojednanie "O siedmich druhotných príčinách alebo inteligenciách, ktoré riadia obehy nebeských sfér podľa Božej vôle", venované cisárovi Maximiliánovi. Kým bol tento Johannes Trithemius, o ktorom sa hovorilo, že sa dokáže rozprávať s anjelmi, posielat správy v okamihu na veľké vzdialenosti štyristo rokov predtým, ako vynali telefón? Tento vynikajúci vzdelanec bol učiteľom dvoch najvýznamnejších interpretov a praktikov európskeho magického a liečiteľského umenia 16. storočia – Cornelia Agrippu z Nettessheimu a Theophrasta Bombasta von Hohenheim, zvaného Paracelsus. Za sponheimského opáta ho vymenovali v neveriteľne mladom veku – mal iba 23 rokov. V r. 1482 cisár Maximilián, sklúčený nad smrťou svojej manželky Márie, dcéry

burgundského vojvodu Karola Smeleho, poprosil Trithemia, aby vyvolal tieň alebo ducha jeho družky. Trithemius tak urobil, a "hoci cisárovi nedovolil porozprávať sa s vidinou, čo sa pred ním zjavila, jej zhmotnenie bolo také dokonalé, že cisár dokonca rozoznal materské znamienko na jej krku. To ho presvedčilo, že je to naozaj duch cisárovnej. Táto epizóda z Trithemiovoho života sa stala súčasťou legend, ktoré sa neskôr spájali s Faustom."³³

Sedem duchov. Duch času a duch miesta.

Čo teda opát Trithemius učil? Podľa Trithemia sedem archanjelských inteligencií, ktoré sú vládnucimi duchmi planetárnych sfér, sa v poradí – Orifiel, Anael, Zachariel, Rafael, Samael, Gabriel, Michael – cyklicky striedajú ako duchovia času. Každý z nich vládne 354 rokov a 4 mesiace, potom odovzdá žezlo nasledujúcemu. Opäť ten istý archanjel sa dostane do vlády po 2480-tich rokoch.

Podobne ako v rozprávke "O dvanástich mesačikoch", dvanásť mesačikov sedelo na klátoch v kruhu okolo ohňa, a ten, ktorý z nich sedel na najvyššom kláte, bol vládnucim mesiacom. Keď uplynul mesiac, všetci si popresadali o jedno miesto, a ďalší zaujal miesto na najvyššom kláte.

Človek, ktorý veľa cestoval, vie povedať, že každé miesto, každý kút zeme má svoju zvláštnu duševnú atmosféru, zvláštnu auru. Miesto, na ktorom sme, v nás vyvoláva určitú náladu, vnuká nám určité myšlienky, spomienky, obrazy. Pozorujeme, že ľudia, ktorí sa na tom mieste narodili a tam žijú, alebo sa tam radi zdržujú, sú na-

JOHANNES TRITHEMIUS ZO SPON-HEIMU. VO SVOJEJ KNIHE VYSVETLUJE SYSTÉM KOLOBEHU ČASU A PORADIE, V AKOM HO ARCHANJELI RIADIA.

ladení na určitú spoločnú duševnú vlnu; žijú pre určité veci, ktorým prikladajú význam. To pochádza z toho, že rôzne miesta na povrchu Zeme skutočne nie sú rovnaké, ale sú spojené s rôznymi duchovnými silami z kozmu. **Videné jasnovidne je každé miesto akoby zahalené oblakom inej duševnej kvality, farby.**

Podobne, keby sme cestovali v čase, keby sme sa v duchu preniesli do iných dôb, to prvé, čo by sme pocítili je, že každá doba má svoju inú, špecifickú atmosféru, náladu. Iného ducha doby. Prišli by sme na to, že aj ľudia, ktorí sa do týchto dôb narodili a v nich žijú, sú naladení na určitú spoločnú duševnú vlnu. Keby sme sa preniesli povedzme do stredovekej Európy v 10. st., potom do Hellady v časoch Sokratových, Indie, Bagdadu za čias Harúna-ar-Rašída atď., zistili by sme, že celá duševná a myšlienková atmosféra tej doby je iná, a v inej dobe zase iná, že ľudia sa vnútorne zaoberajú inými vecami, zmýšľajú inak, cítia inak, žijú vo svojom vnútri pre niečo iné.

Tak ako existuje to, čo starí nazývali duchom miesta (*genius loci*), tak existuje aj duch doby, duch času (*genius temporis*). Starí o tom ešte niečo vedeli, a preto sa usilovali byť s týmito neviditeľnými rytmi v harmónii. Vedeli, že ak chcú, aby sa niečo zdarilo, musia pre to vybrať

vhodné miesto, aby ich duch miesta podporoval; a vhodný čas, aby neodporovali duchu času.

Opát Trithemius teda učil, že sedem archanjelov vlieva každý svojej dobe charakteristickú atmosféru; že pôsobia do duševného sveta národov a všetkých ľudí tak, že určité duševné sily, spojené s úlohou tej doby, sú posilnené, vystupujú v duševnom svete ľudí do popredia, že sa s nimi pracuje prednostne, zatiaľčo iné stránky duševného života človeka ustupujú v tom čase do úzadia.

Saturn, pán času

A prečo práve 354 rokov a 4 mesiace? Nevieme. Ale začíname tušiť súvislosti, keď urobíme nasledovné pozorovanie: Medzi obežnými dobami Mesiaca a Saturna existuje pozoruhodná číselná zhoda. Mesiac obehne okolo Zeme za $29\frac{1}{2}$ dňa; Saturn okolo Slnka za $29\frac{1}{2}$ roka.* Saturnu trvá presne 354 rokov, kým obehne okolo Slnka dvanásť krát. Tak, ako dvanásť mesiacov naplní jeden slnečný rok, tak dvanásť "saturnských mesiacov" tvorí niečo ako "saturnský rok".

SATURN, KRONOS JE PÁN ČASU. ÚLOHOU SATURNA JE VYMEDZENIE ČASOVÝCH RYTMOV V SLNEČNEJ SÚSTAVE.

Saturn, Kronos (chronos = gr. čas) je pán času. Na starých rytinách zobrazovaný ako starý muž s presýpacími hodinami. Alebo ako smrť s kosákom, ktorá vyeriava všetkému čas. Súčasní religionisti sa domnievajú, že ľudia začali Saturnovi pripisovať funkciu vládcu času azda len na základe náhodnej zvukovej zhody slov *Kronos-Chronos*.³⁴ Nie! **Úlohou Saturna je skutočne kontrola časových rytmov v slnečnej sústave.** So vznikom Saturna vstupuje slnečná sústava do času. Boli to archeovia, prapočiatky (arché = gr. počiatok), ktorí žili kedysi na Saturne tak, ako my ľudia dnes na Zemi, a ktorých pôsobením vzniká to, čo my vnímame ako čas.** Kresťanská angelo-

lógia a pohanská mytológia sa tu vzájomne potvrdzujú.

Pretože nebeské telesá sú vlastne niečo ako vonkajšie zrazeniny, zhmotnenia pôsobenia duchovných bytostí, zostala nám v obežných dobách nebeských telies dodnes niečo ako viditeľná pripomienka, odtlačok rytmov činnosti tých-ktorých duchovných bytostí, ktorých pôsobením tieto nebeské telesá vznikli, a ktoré vnútorne neprestali pôsobiť aj naďalej (vid'. napr. Mesiac a dĺžka ženského cyklu a i.).

Genius ľudovej slovesnosti vedel niečo o tom, že existujú duchovia obežných dôb, a tak sa nám zachovali o tom správy v takej prekrásnej obraznej podobe, ako je to v rozprávke "O dvanástich mesiačikoch".

Veľkí a malí duchovia času

Archeovia, ktorí sú vlastnými duchmi času, sú spojení s precesným pohybom Zeme a zverokruhom, a vládnu väčším časovým obdobiam, ktoré trvajú (v súčasnosti) 2160 rokov. Archanjeli, ktorí pôsobia o jednu sféru nižšie, sú vlastnými duchmi národov, ale vládnu aj ako druhotní duchovia času menším obdobiam po 354 rokov a sú spojení s obežnou dobou Saturna a s planetárnymi sférami. Aby sme tieto dve kategórie duchov času rozlíšili, budeme niekedy hovoriť aj o "veľkých" a "malých" duchoch času. Neskôr pristúpime ešte k podrobnejšiemu deleniu a k duchom času, ktorí ovládajú krátke obdobia po 72 rokov.

Inšpirované a vedecké poznanie

V Trithemiovej útlej knižočke však ani horeuvedené, ani žiadne iné, ďalšie vysvetlenia nenájdeme. Trithemius totiž iba konštatuje, že každých

TABUEKA DUCHOV ČASU

<i>ANAEL</i>	-7332	-4852	-2372	+108
<i>ZACHARIEL</i>	-6978	-4498	-2017	+463
<i>RAFAEL</i>	-6624	-4144	-1663	+817
<i>SAMAEL</i>	-6270	-3789	-1309	+1171
<i>GABRIEL</i>	-5915	-3435	-955	+1525
<i>MICHAEL</i>	-5561	-3080	-600	+1879
<i>ORIFIEL</i>	-5206	-2726	-246	+2234

354 rokov vládne iný archanjel; že je to jednoducho tak. Až do konca stredoveku bol totiž práve duch doby taký, že ľudia tieto veci prijímali ako samozrejmosť. Nikto nepociťoval potrebu to ďalej vysvetľovať alebo dokazovať. Takéto veci boli dané a prijímané ako fakt, ako inšpirácia zhora. Vďaka svojim posledným zvyškom obrazného vedomia a jasno-vidným zážitkom ľudia verili, cítili, že je to tak: duchovia času vládnu do- bám.

Avšak čo povedať k tomu dnes? Ľudia stratili svoje intuitívne prepoje- nie s vesmírom a potrebujú všetkému rozumieť svojim rozumom, všetko ve- decky dokázať. Kto bol Johannes Tri- themius? Poverčivý opát, ktorý ne- vedel, čo hovorí, alebo zasvätenec, mudrc?

Na Trithemiovu prácu sa zabudlo, zabudla na ňu sama cirkev. Keď sa dnes takéto spisy aj dostanú na svetlo dňa, nikto im nerozumie; historik, kňaz, religionista, filozof – ani jeden tomu nerozumie; pripadá im to nezro- zumiteľné, zmätené, autor bol zrejme naivný, neschopný vedeckého mysle- nia – ale my sme už dnes pokročili – odhodlia to na smetisko dejín, medzi poverčivé haraburdie... Akým právom sa však opováži vedec – ak sa chce ešte nazývať vedcom – prehlásiť nie- čo za nepravdivé len preto, že *on* to nedokáže pochopiť?! Dá sa snáď do- kázať, že sa tu pravidelne nestriedali duchovné vplyvy, že sa tu periodicky v dejinách neobjavovali nejaké rov- naké charakteristické prvky? Alebo: dá sa dokázať, že sa objavovali?

Dá! Duchovná veda je tu práve na to, aby sme tomu, čomu ľudia kedysi len verili, čo tušili, mohli teraz aj rozumieť; aby sme si k tomu mohli uro- biť vedomý, zreteľný vzťah. Aby sme opäť našli cestu, ako aj do nášho sú- časného, vedeckého poznania zahrnúť naspäť to, čo kedysi ľudia vnímali len v obrazoch; aby nás intelektuálne poz- nanie neodrezávalo zo súvislosti s kozmom, a tým aj od našej morálnej bytosti, od nášho vyššieho ja; aby nás neodľudšťovalo.

Nebudme teda takí povrchní a na- myslení, a nerobme duchu pravej vedy

*V súčasnosti činí synodický mesiac presne 29,535 dňa a obežná doba Saturna 29,46 roka.

**Pozri: Zdeněk Váňa: Stvoření svě- ta a člověka v poznání duchovní vědy. Sophia 14, 1997.

SEDEM ARCHANJELOV PREDSTAVUJE SEDEM TRITHEMIOVÝCH CYKLICKÝCH VEKOV.

hanbu – ale preskúmame spolu naj- prv skutočne nezaujate, či Trithemi- us mal, alebo či nemal pravdu. Bude- me skúmať, či sa v tom-ktorom ob- dobí skutočne prejavoval alebo nepre- javoval duchovný vplyv archanjela, ktorý mal vtedy vládnuť. Na to potre- bujeme na jednej strane podrobný prehľad o historických udalostiach. Ten máme: za posledných 5000 rokov (od vzniku písma) nám ho poskytuje historická veda. A o ďalších 5000 ro- koch (od neolitckej revolúcie) vie to- ho dosť povedať archeológia.

Na druhej strane však musíme po- rovnať charakter týchto udalostí s charakterom jednotlivých archanje- lov. Ako? Vyžaduje to od nás, aby sme ich poznali. Aby sme ich videli pred naším duchovným zrakom ako ži- vých. Akí sú, aké majú špecifické kva- lity, čo je charakteristické pre ich pô- sobenie. To by vyžadovalo vystúpiť na stupeň inšpirovaného vedomia.

Aj keby čitateľ nedokázal jednot- livých archanjelov vnímať, musel by konštatovať, že určité charakteris- tické prvky sa každých 2480 rokov (na vyššej úrovni, ale predsa) periodicky vracajú. Aby však čitateľ nemusel au- torovi len "verit", ako ktorý archanjel vyzerá, pomôžeme si malým trikom: Pomôžeme si práve tým, že pred tisíc- ročiami, keď ešte bežne ľudia nemali intelektuálne, ale jasnovidné, obrazné vedomie, dokázali vnímať tieto bytos- ti, prežívali rôznym spôsobom ich prítomnosť, to, ako zasahovali do ich života – a tieto zážitky našich predkov sa nám zachovali v bohatej tradícii, v náboženských tradíciách, mytológi- ách, ságach rôznych národov. V tra- dícii sa nám zachovali popisy duchov- ných bytostí, o ktoré nám ide. Keď tie-

to kusé čriepky spojíme s naším dneš- ným, živým poznaním, hneď uvidíme, ako sa odrazu stanú zrozumiteľné, ako začnú dávať zmysel a navzájom sa do- plňovať.

Potom budeme môcť opäť poznať a pocítiť tú obrovskú úctu, úžas a ob- div, aký dnes už ľudia necítia, no aký naši dávni predkovia prežívali vo vzťahu k týmto vznešeným, mocným duchovným bytostiam, ktoré riadia obehý nebeských sfér – a nebudeme ich musieť v kostole už len predstie- rať.

Presné dátumy archanjelských vlád

Trithemius – podľa toho, čo hovorí – písal svoju prácu na sklonku jedné- ho veku; na prahu samaelského a gabrielského obdobia. V posledných riadkoch svojho pojednania píše: "*Gabriel, anjel Mesiaca, obdrží sprá- vu nad svetom štvrtého dňa júla roku Pána 1525 a bude usmerňovať svet 354 rokov a 4 mesiace, až do roku Pána Krista 1879, jedenásteho me- siaca. Predpovedanie budúcich uda- lostí vyžaduje prorocstvo.*"³² Rovnaký dátum – november 1879 – ako za- čiatok nášho súčasného, michaelské- ho veku – udáva aj Rudolf Steiner. Ak tento dátum vezmeme za východzí bod, a odpočítavame po 354 rokov a 4 mesiace nazad do minulosti, dosta- neme obdobia vlád jednotlivých arch- anjelov, ktoré sú uvedené v tabuľke na str. 32. Výjde nám, že napr. arch- anjel Michael posledný krát vládol v rokoch 600-246 pr. Kr.; pred ním Gabriel v rokoch 955-600 pr. Kr. atď.

Sú tieto časové údaje pravdivé? Vieme na to prísť?

Čo vieme o Gabrielovi. Dve brány duchovného sveta

Je nanajvýš zaujímavé pozorovať, keď sa nejaký archanjel, ktorý je duchom niektorého národa, stane zároveň aj duchom času, čo sa v tom období s týmto národom odohráva vo vonkajšej histórii. Špecifická úloha, ktorou je poverený ten-ktorý národ, sa totiž na čas stane úlohou doby, nadobudne nadnárodnú dôležitosť. To sa v histórii toho národa častokrát prejaví tak, že sa pozdvihne, zažije nejaké obdobie rozkvetu, alebo dokonca získa nejaké výnimočné postavenie a mimoriadny vplyv medzi ostatnými národmi, ktoré od neho preberajú jeho kultúru.

Začnime s archanjelom Gabrielom a pozorovaním zvláštnych osudov židovského národa. Čo o Gabrielovi vieme? *Gabriel*, po hebrejsky znamená "Boh je moja sila". Podľa zoznamu sv. Gregora, Enochovej knihy a ďalších, kde sú naši archanjeli nazývaní princami siedmych nebies, je Gabriel princami siedmych nebies, je Gabriel princami prvého neba, prvej nebeskej sféry, tzn. sféry Mesiaca. Bol to Gabriel (arab. *Džibraíl*), čo sa zjavil Mohamedovi na hore Hirá, a začal mu diktovať Korán (arabský polmesiac!). V Starom zákone Gabriel vykladá sny. V Novom zákone zvestuje Zachariášovi narodenie Jána (Luk 1:11-19) a Márii narodenie Ježiša (Luk 1:26). V rukách drží mesačný kvet – ľaliu.

Gabriel je ten archanjel, ktorý má do činenia s počatím, narodením, dedičnosťou. Podľa tradície Gabriel stráži a ochraňuje dušu dieťaťa počas deviatich mesiacov tehotenstva a zasväčuje ju do nebeských tajomstiev.

Tolko tradícia. Čo by sme o Gabrielovi povedali my dnes? V kozme skutočne existujú dva veľké duchovné prúdy: jeden vzostupný a druhý zostupný. Jeden prúd, ktorého "nosnou vlnou" sú sily Mesiaca, a ktorý takpovediac *vŕhne duševnosť do hmoty*; a druhý prúd, ktorý naopak *dušu z hmoty vyslobodzuje, povznáša k Duchu*, a ktorého "nosnou vlnou" sú sily

ZVESTOVANIE. SILY ARCHANJELA GABRIELA PÔSOBIA PRI KAŽDOM POČATÍ A NARODENÍ, PRI KAŽDOM ZOSTUPE DUŠE NA ZEM.

Slnka. Je samozrejmé, že oba prúdy sú potrebné; a že sily Mesiaca musia pôsobiť pri každom počatí a narodení, pri každom zostupe duše na Zem, pri každej inkarnácii. Len tým, že sa duša týmto silám Mesiaca oddá, môže sa spojiť s hmotou. **Dve nebeské svetlá, Slnko a Mesiac, sú dve brány duchovného sveta: Mesiac brána narodenia – a Slnko brána smrti.**

Preto opisuje *Bernardus Silvestris* vo svojej *Cosmographii* z 12. st., ako bohyňa Natura na ceste za Urániou "prechádzajúc celým zverokruhom, stretne sa v znamení Raka s veľkým zástupom nariekajúcich duší, ktoré sa chystajú zostúpiť z ríše nebeského svetla do ríše temnoty materiálneho sveta, do úzkych, tupých a slepých hmotných tiel, ktoré pre ne boli pripravené." ³⁶

Rak je totiž domom Mesiaca, a spomínaný zostupný prúd vychádza zo zverokruhu zo znamenia Raka.

Pôvod židovského národa. Úr a Cháran

Len na pozadí týchto neviditeľných, veľkých duchovných skutočností môžeme pochopiť ono výnimočné

né postavenie, osudy ale aj tragiku židovského národa, ktoré sú inak pre historikov a etnológov takým tvrdým orieškom. Židovský národ ako celok mal rovnaké poslanie, rovnakú úlohu ako Mária: priviesť na svet Mesiáša. Práve na to bol židovský národ vyvolený, k tomu boli usmerňované celé jeho dejiny, aby prostredníctvom nich mohla zostúpiť na Zem, do hmoty, jedna – tá najvznešenejšia – duchovná bytosť, Kristus. To bolo možné len tak, že bol vyčlenený národ, ktorý stál pod vplyvom čistých síl Mesiaca, kde boli mesačné sily na Zemi zakotvené – a tým bol Izrael. Národ, podobný panne, ktorá mala počať, ktorý bol aj tak úzkostlivo strážený pred každým "pošpinením" cudzími kultami a držaný v izolácii, presne ako tie panny-princezné, snúbenice kráľov, ktoré boli ochraňované vo vežiach a záhradách za hradbami stredovekých zámkov; lebo naši stredovekí predkovia ešte vedeli, že každé duševné pošpinenie nevesty by znamenalo ohroziť jej schopnosť pritiahnúť vznešenú, čistú bytosť z duchovných sfér, ktorá sa mala stať následníkom trónu.

Odkiaľ pochádza židovský národ? Z jednej osoby: Abraháma. Židia sú synovia Abraháma, Izáka, Jákoba... A odkiaľ pochádzal Abrahám? Z Úru! Abrahám so svojím otcom Térachom kedysi vyšli z chaldejského mesta Úru a presťahovali sa do Cháranu, kde Térach zomrel. Úr a Cháran - to sú práve tie dve mestá, čo sa preslávili uctievaním mesačného boha Sína.

V staroveku každý mestský štát mal totiž svoje božstvo. Tento boh sám, alebo nejaký posol tohoto boha, bol spravidla nejakým spôsobom pokladaný aj za zakladateľa mesta. Mestá vyrastali okolo chrámu svojho ochranného boha ako okolo centra. Ľudia si v tom čase totiž ešte živo uvedomovali, že je to určitý kult, určitá jednotiacia duchovná sila, ktorá vytvorila a udržuje ich spoločenstvo pohromade. Tak stál aj chýrny Nannov (Sínov) zikkurat, zasvätený Mesiacu,

Bez neustáleho pôsobenia vplyvu božského Ducha do vedomia človeka, bez skutočného zjavenia a vnuknutia nových, nadšenie roznecujúcich myšlienok, by žiaden historický pokrok, vôbec žiadne dejiny neboli možné. V najvlastnejšom zmysle dejinné, nové duchovné bytie vyvolávajúce činy, sú v konečnom dôsledku činy bohov a pokyny Ducha.

Immanuel Hermann Fichte

uprostred Cháranu a podobný v Úre.

A vskutku! Tieto **prvé sumerské mestá – Úr, Uruk – v Mezopotámii vyrástli v rokoch 3500-3000 pr. Kr., teda v období vlády archanjela Gabriela!** To znamená, že **gabriel-ské sily boli tou inšpirujúcou silou, pod ktorej vplyvom sa tieto spoločenstvá sformovali.**

Bol to teda mesačný boh Sín, ktorý v Cháране povolal Abraháma; ktorý mu riekol *“Ja som Hospodin, ktorý ťa vyviedol z Úra Chaldejov”* (Gen 15:7) a sľúbil mu *“učiním ťa veľkým národom”* (Gen 12:2) a *“tvoje potomstvo bude ako hviezdy”* (Gen 15:5). Adolf Novotný k tomu píše: *“Takmer všetci susedia Izraelcov a národy, s ktorými sa dostali do styku, uctievali mesačné božstvo. Abrahám bol obklopený touto modloslužbou v Úre a neskôr v Cháране, kde boli strediská lunárneho kultu. Meno Abrahámovho otca Téracha je odvodené z toho istého slovného koreňa ako járéach (luna).”*³⁷ Nie nadarmo sa prví patriarchovia ešte z Kanaánu vracali do Cháranu, aby si odtiaľ priviedli manželky. Napr. Jákob, ktorý sa vrátil do Cháranu a odsľúžil tam poctivých štrnásť rokov – aby nakoniec dostal za manželku Ráchel. Alebo Abrahám, ktorý poslal po Rebeku pre Izáka tiež do Cháranu. Lebo to, akým boli tieto zväzky uzatvárané, akým spôsobom sa židovský národ formoval vo svojich počiatkoch, to nebolo náhodné, ale bola v tom určitá eugenetika, určitý vyšší zámer nechať vtiecť do pokrvnej línie Židov určité kozmické sily.

Jahve, boh Mesiaca

V biblii sa nikde nehovorí o tom, že by ten Jahve, ktorý sa zjavil Mojžišovi v horiacom kri, mal byť Najvyšším Bohom. On hovorí len: *“Ja som Bôh tvojho otca, Bôh Abraháma, Bôh Izáka a Bôh Jáкова”* (Exo 3:6). V biblii je Jahve naopak celkom jasne titulovaný ako *“Jahve elohim”*,

“NOŽE POZRI HORE NA NEBESIA A SPOČÍTAJ HVIEZDY”. JAHVE, BOH MESIACA, POVOLAL JEDNEJ NOCI ABRAHÁMA, PRAOTCA VŠETKÝCH ŽIDOV, ABY SA STAL OTCOM VYVOLENÉHO NÁRODA.

teda ako jeden z *mocností*. Ako *serafim* sú serafovia, *cherubim* cherubovia, *aralim* tróny, *hašmalim* panstvá... *elohim* sú mocnosti. Napriek tomu, že ide o dve rôzne slová, z ktorých druhé je ešte k tomu v množnom čísle (*-im* je hebrejská koncovka plurálu), prekladajú predsa bibliisti *“Jahve elohim”* jednoducho ako *“Boh”*.*

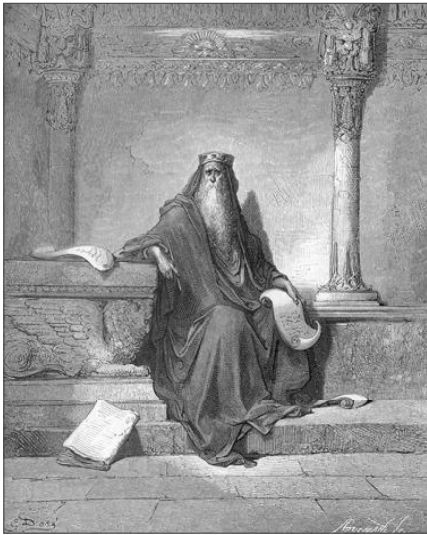
Jahve v žiadnom prípade nie je Najvyšší Boh, kresťanský Boh-Otec, ako sa to mylne domnieva súčasná teológia. Jahve je boh Mesiaca, jeden zo siedmich *elohim*, ktorý presunul svoje pôsobisko zo Slnka na Mesiac, a odtiaľ duchovne viedol Židov.

Biblia naopak o *Melchisedechovi* hovorí, že bol kňazom Najvyššieho Boha (Gen 14:18). A sv. Pavol vysvetľuje, že Melchisedechovo kňazstvo je iné ako kňazstvo Áronovo (Žid 7:1-17). Melchisedech slúžil inému bohu ako židovskí kňazi – leviti. A tento Melchisedechov Boh je vyšší, ako boh Abraháma, lebo Melchisedech udelil požehnanie Abrahámovi, za čo mu Abrahám odviezol desiatok, a ako hovorí Pavol: *“Stojí nesporne, že menšie sa požehnáva od väčšieho”* (Žid 7:7)

a *“skrze Abraháma bol i Lévi odsatinený, lebo vtedy bol ešte v bedre otcovom, keď mu vyšiel v ústrety Melchisedech”* (Žid 7:9,10). Tento Melchisedech, nazývaný aj kráľ spravodlivosti, knieža pokoja, ktorý spájal vo svojej osobe kňazskú aj kráľovskú dôstojnosť, ktorý priniesol Abrahámovi chlieb a víno, bol predobraz Ježiša Krista, syna Najvyššieho Boha – nie Abrahám alebo Lévi. Slovník biblickej teológie na tento rozhodujúci moment takmer poukazuje, zostáva však predsa nepochopený a nevysvetlený: *“K tomu (požehnaníu Abraháma Melchisedechom) dochádza pred tvári najvyššieho Boha, nazývaného El Eljon... ktorého Melchisedech pokladá za najvyššieho Boha a Abrahám za Boha jediného. Hlavnú úlohu zde hraje nehebrejský kňez, vedle ktorého Abrahám, predok levitů a kňeží, zaujíma jen druhé místo. Rabínská exegeze toto místo obchází; křesťané si jej znovu povšimnuli.”*³⁸

Pravdaže sa dá povedať, že Jahve nekonal samostatne, svojvoľne, ale len z vôle Najvyššieho, ktorý v konečnom dôsledku stojí v pozadí všetkého. Ale ak chceme pochopiť to, čo bolo pre Židov charakteristické, je práve dôležité si uvedomiť, že Najvyšší nevedol Židov bezprostredne, ale prostredníctvom Jahveho; že ten, kto Židov bezprostredne viedol, bol boh Mesiaca. Len vďaka tomu môžeme konečne správne pochopiť onú zvláštnu povahu židovského národa a židovského náboženstva, o ktorom Jan Kefer napísal: *“Charakter náboženství židovského jest, že sestupuje od transcendentních představ o člověku na naši zemi”*.³⁹ Mesiac vťahuje duševné sily do hmoty, pripútava ich k telu. V dôsledku toho prežívali Židia duchovnosť ako niečo neoddeliteľne späté s telom, predovšetkým s krvou, čo nám hneď vysvetľuje celý rad špecificky židovských prejavov až po ich stravovacie návyky (napr. príprava kóšer mäsa odkrvením; alebo aj to, prečo Židia nemajú slnečný,

*Hneď prvý verš bibliie je preložený tak, že to celkom odporuje všetkým lingvistickým pravidlám prekladu: *“Berešit bárá elohim et hašmalim vét hárec”*, teda *“Na počiatku stvorili mocnosti a panstvá nebesia a zem”* je preložené len ako *“Na počiatku stvoril Bôh nebesia a zem”*. Teda priradovací sklad dvoch podstatných mien, oboch v množnom čísle *“elohim”* a *“hašmalim”* je preložený jediným podstatným menom v jednotnom čísle *“Boh”*! A ďalej sa zakaždým niečo iné prekladá jedným a tým istým slovom – *“Boh”*. Tohoto scestného prekladu sa dopustili nejakí starí prekladatelia azda zo strachu, aby hneď prvý verš bibliie nenabádal k pohanskému polyteizmu. No ani autori súčasného, najnovšieho ekumenického prekladu bibliie, na ktorom sa toľko rokov pracovalo, nenašli odvahu vypustiť tieto staré deformácie v preklade; čo svedčí o ich veľkej neistote ohľadom obsahu a významu toho, čo je vlastne v biblii napísané.

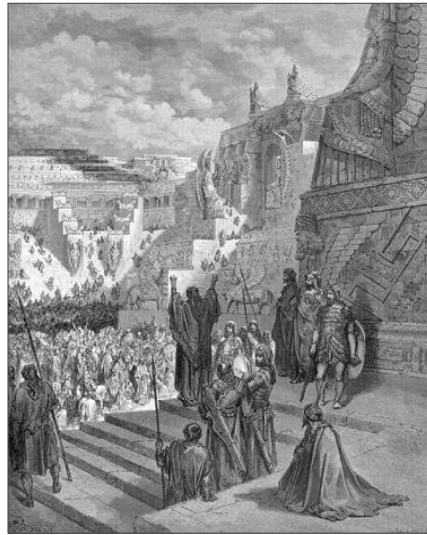

ŠALAMÚN, ZAKLADATEĽ CHRÁMU. OBDOBIE CHRÁMU V ŽIDOVSKÝCH DEJINÁCH SA ZHODUJE SO STAROVEKÝM GABRIELSKÝM OBDOBÍM.

ale mesačný kalendár). Židia videli prúdiť svoju duchovnosť v krvi, a preto (podobne ako u Arabov) kládli mimoriadny dôraz na rodové zväzky. Žid čerpal svoju identitu z toho, že bol synom Abraháma, Izáka... neoznačoval seba ako seba, ale ako syna toho a toho, ktorý bol synom toho... a videl sa v budúcnosti pokračovať v živote svojich synov a synov svojich synov... Židia dlho vôbec neboli schopní poňať myšlienku individuálnej postexistencie nesmrteľnej duše nezávislej od tela (ako to dokázali národy inšpirované Slnkom) a ani vzkriesenie si nedokázali predstaviť inak, než len hrubo fyzicky.* Silno prežívali svoju pomínelosť, časnosť, ako to bolo napr. u Kazateľa, alebo v Genesis: *“Prach si a v prach sa obrátiš.”* (Gen 3:19) Teda presne naopak ako v Indii, kde duch bol nezničiteľný, nesmrteľný, večný a nad všetko telesné povznesený.

Gabriel a obdobie chrámu. Ako Gabriel “upadol do nemilosti”

Na pozadí týchto skutočností môžeme teraz konečne pochopiť to, prečo práve gabrielské obdobie malo pre Židov taký veľký význam, prečo predstavovalo pre Židov niečo ako malý zlatý vek. Dvetisíc rokov putovali Židia, bez vlastnej krajiny, a museli buď bojovať s ostatnými národmi, už usadenými v Kanaáne, o kú-

“JEDNÉHO DŇA SA BOH NAHNEVAL NA GABRIELA, A NAHRADIL HO NÁRODNÝM ARCHANJELOM PERŽANOV. TAK SA ŽIDIA DOSTALI DO PERZSKÉHO ZAJATIA.”

sok životného priestoru, alebo prechádzali zo zajatia do zajatia: tu v egyptskom, tu v babylonskom, perzskom zajatí; klonili hlavy pod nadvládou Asýrčanov, Grékov, Rimanov; a potom – ďalších dvetisíc rokov v diaspore, celkom bez vlastnej krajiny, rozptýlení po svete. Tak, ako v individuálnom horoskope, keď je pod vplyvom Luny, je život takého človeka plný zmien, sťahovania a cestovania, takže už niekedy ani nevie, kde má domov – tak aj Židia večne putovali, nemajúc domovinu. Je len jedno obdobie, kedy Židia mali vlastnú krajinu, kráľovstvo a chrám: v rokoch 1000–600 pr. Kr. – a toto obdobie sa zhoduje s vládou archanjela Gabriela!

Okolo r. 1000 pr. Kr. sa Izraelcom konečne začína dať: Prvý izraelský kráľ, Saul, vedie víťazné vojny proti Filištincom, Moábcom, Amalekovcom, Aramejcom, Edómcom... a vytýči hranice izraelského kráľovstva. Teraz prichádza čas vlády najslávnejších židovských kráľov: Dávida a Šalamúna. Kráľovské knihy vykresľujú kráľovstvo na vrchole Šalamúnovej vlády: *“Júda a Izrael boli takí početní, ako piesok na brehu mora. Mali čo jesť a piť a radovali sa. Šalamún vládol nad všetkými kráľovstvami od rieky Eufratu až po zem Filištinov a až k hraniciam Egypta; odtiaľ prinášali Šalamúnovi dary a slúžili mu po všetky dni jeho života... Panoval nad celým územím na západ od rieky Tifsachu až ku Gaze, nad všetkými*

PERZSKÝ KRÁĽ KÝROS, INŠPIROVANÝ ARCHANJELOM MICHAELOM, VRACIA POSVÄTNÉ NÁDOBY ŽIDOM.

kráľmi za riekou, a mal pokoj od všetkých susedov. A Júda a Izrael bývali v bezpečí po všetky dni Šalamúnove, každý pod svojou vinnou révou a pod svojím figovníkom, od Dánu až po Beer-Šebu... Šalamúnova múdrosť prevýšila múdrosť všetkých synov dávneho i všetku múdrosť egyptskú... Jeho meno bolo pre-slávené medzi všetkými okolitými národmi.” (1Kr 4:20-31) Je to ten chýrny kráľ Šalamún, ktorý sa priatelil s fénickým kráľom Chíramom, ktorého prišla navštíviť kráľovná zo Sáby a ktorý začal v r. 965 pr. Kr. v Jeruzaleme stavať chrám. V roku 955 sa Gabriel stáva duchom času – v roku 965 začína stavba chrámu!

Tento chrám stál po svojom vysvätení 370 rokov, až do r. 586, kedy izraelské kráľovstvo zaniká, Šalamúnov chrám je zničený Nabuchodonozorom, a Židia odvečení do babylonského zajatia. V roku 600 odstupuje Gabriel ako duch času – v r. 586 Židia opäť strácajú slobodu. **Čas Gabrielovej vlády sa takmer na niekoľko málo rokov presne zhoduje s obdobím kráľovstva a s tzv. obdobím chrámu!**

Náhoda? Ani v najmenšom! Existuje totiž legenda, tradícia z čias babylonského zajatia, v ktorej si Židia sami odpovedajú na otázku, prečo

* Pozri: Emil Páleš: Kresťania pred Kristom. Rôzne názory starých kultúr na život po smrti a nesmrteľnosť. Sophia 15, 1997.

prišli o nezávislosť. V tejto legende sa hovorí, že *“Gabriel raz upadol do nemilosti u Boha, ktorý sa na neho nahneval, a nahradil ho národným archanjelom Peržanov. Gabrielova neprítomnosť umožnila onen krutý útlak Hebrejov v médo-perzskom zajatí.”*³⁵ Čo znamená “upadol do nemilosti u Boha” a “bol nahradený iným archanjelom”? No predsa, že Gabriel musel odstúpiť ako duch času, musel “uvoľniť klárik”, bol, obrazne povedané, “odvolaný z funkcie”. To však pre Židov znamenalo, že duch času nebol viac na ich strane.

A kým že to Boh nahradzuje Gabriela? Prečo národný archanjel Peržanov? Koho uctievali Peržania? Slnecné božstvo – Ahura Mazdu. Peržania sú typický národ vedený slnkom. Kto teda bol ten inšpirujúci duch Peržanov? Archanjel slnka – Michael! Je to Michael, ktorý sa skutočne ujíma vlády po roku 600 pr. Kr., vystriedajúc Gabriela, a stáva sa duchom času na ďalšie štyri storočia. V Sophii 16 sme už opisali, ako po r. 600 sa v Perzii objavuje Zarathuštra, obnovuje slnečné náboženstvo Ahura Mazdu, a aký raketový vzostup potom zaznamenala Perzia v 6. st. pr. Kr. za vlády Kýra a jeho nástupcov.

Táto legenda dostatočne jasne svedčí o tom, že génius hebrejskej ústnej tradície si jasne uvedomoval striedanie duchov času! Rozdiel je len v tom, že toto staré židovské poznanie nie je vyjadrené v abstraktno-analytických, vedeckých pojmoch, na aké sme zvyknutí dnes, ale v obrazno-mytologickej podobe, aká zodpovedala vtedajšej forme a stupňu vedomia ľudí. V Trithemiovom spise, ani v židovskej mytológii nie je chyba! Jediná chyba je v nás, že to pre nás je – vlastne bolo – doteraz nezrozumiteľné!

Toto vystriedanie duchov času je napokon naznačené aj v knihe Danielovej. Práve v tejto knihe Starého zákona, ktorá bola napísaná v perzskom zajatí, teda okolo r. 550 pr. Kr., a v žiadnej inej, vystupujú archanjeli Gabriel a Michael menovite. Zjavujú sa Danielovi, ktorý sa postí a modlí, a to tak, že najprv sa mu v jednom veľkom obraze zjavuje Gabriel (v 8.

a 9. kapitole) a potom Michael (v 10. a 11. kapitole). Akoby jeden archanjel odovzdával žezlo druhému.

Michael ako ochranný duch Izraela

V literatúre sa, pravda, často hovorí nie o Gabrielovi, ale o Michaelovi ako o strážnom duchu Židov. Ak tomu chceme porozumieť, musíme si uvedomiť, že Židia ako národ, práve neboli len národom sami pre seba, ale boli národom, ktorý bol vyvolený a poverený splniť oveľa vyššiu, nadnárodnú úlohu; úlohu, ktorá mala význam z celosvetového hľadiska. Pretože Mesiáš mal nakoniec prísť pre všetky národy, nie len pre Židov. A v súvislosti s týmto poverením vznikol Židom nárok na ochranu ešte

*Dávni predkovia verili, že
človekovi, keď sa narodí,
vychodí na nebi hviezda,
a keď umiera, tak mu
zhasína; to tiež môžeme
povedať aj o národoch.*

Eudovít Štúr

vyššieho rádu, priame vedenie archanjela Michaela, ktorý okrem toho, že je archanjelom slnka, je zároveň koordinátorom a vodcom všetkých siedmich archanjelov. Michael teda súvisí s Izraelom potiaľ a v tom, pokiaľ mal tento poslanie, ktoré ho samého presahovalo. Ak však ide o to, čo bolo u Židov práve špecificky národné, je to Gabriel. Michael zasahoval v kľúčových okamihoch židovských dejín, pokiaľ to bolo potrebné v záujme splnenia ich celosvetového poslania.

Tak vidíme, že Michael sa objavuje v knihe Daniel, v súvislosti s perzským kráľom Kýrom, ktorý (z Michaelovej inšpirácie, lebo Kýros bol slnečný zasvätenec Zarathuštrov!) sa odrazu rozhoduje pre taký veľkorysý a neočakávaný čin, nielen prepustiť Židov na slobodu, ale aj vrátiť im

všetky strieborné a zlaté poklady a sväté nádoby ulúpené Nabuchodonozorom, a vyzval ich, aby sa pod jeho osobným patronátom vrátili do Jeruzalema a obnovili židovský chrám – hovoriac, že to tak “od neho chcel Boh”! (Ezd 1)

Vidíme, aké mali Židia opäť veľké šťastie v nešťastí, lebo nad osudom Izraela držali ochrannú ruku nie len jeho národní génovia, ale mocnosti oveľa vyššie, najvyššie, tie, ktoré riadia celý svetový vývoj, vrátane všetkých ostatných národov. Preto sme tu svedkami takého v dejinách ojedinelého činu, ktorý by inak musel vzbudzovať počudovanie, že sa tu vládca najväčšej a najmocnejšej ríše na zemi sklonil a uhol z cesty pred záujmami zdanlivo bezvýznamného, malého národa, ktorý bol v jeho zajatí. Vidno, že takého činu mohol byť schopný len zasvätenec (akým Kýros nepochybne bol), ktorý tušil, že tento malý národ má raz priviesť na svet Spasiteľa.

Koho nebesá budú chrániť

Nebolo to prvý raz, čo musela najväčšia moc sveta uhnúť z cesty Izraelu. Vidíme, ako ani nie 700 rokov predtým, bol vtedajší vládca sveta – egyptský faraón – doslova ubitý desiatimi strašnými ranami a zrazený na kolena pred hŕstkou Izraelitov len preto, že nechcel ustúpiť vyššej vôli zvestovanej Mojžišovými ústami! A teraz, Kýros – práve o to múdrejší – vyšiel Izraelu v ústrety dobrovoľne, aby to nemusel urobiť násilím. Dívajme sa, ako ešte aj prírodné živly – voda a vietor – boli na strane Izraela a potopili egyptské vojsko v Červenom mori; ako ešte aj manna a vtáky doslova padali z neba, keď Židia nemali čo jesť. Izrael jednoducho *nesmel* zahynúť! A túto mocnú ochranu by boli mohli mať Židia neporušenú po všetky časy, keby neboli neustále reptali a upadali na duchu. Kedykoľvek však strácali vieru a zmalomyselneli, a mysleli len na svoje hrnce s mäsom a na to, ako si zachrániť kožu, a pohrdali a vysmievali sa svojom vyššiemu poslaniu – tam ich

Nechcime hľadiť v ústrety budúcnosti – tvorme ju.

Antoine de Saint - Exupéry

všade stíhali o to tvrdšie a strašnejšie rany, o čo väčšie a dôležitejšie bolo toto poslanie v očiach duchovného sveta. (Num 14)

Keby to len dnes ľudia dokázali pochopiť! Keby si z toho chceli vziať príklad! Nezáleží na tom, kto je silnejší a kto slabší, ale záleží na tom, na koho strane je Boh! Vštíepme si to raz navždy do pamäti: osud národa nezávisí – a ani v dejinách nikdy nezávisel! – od toho, či je slabý alebo silný, väčší alebo menší, ani od žiadnych podobných nezmyslov - ale od toho, či je správne spojený s duchovným svetom, či plní svoju vyššiu úlohu! Vtedy - a len vtedy – má nárok na ochranu vyšších síl! Lebo keby aj niekde bola akákoľvek malá hŕstka ľudí, sto alebo desať, alebo len jeden človek sám, ale boli by vzácní v očiach anjelov – svet by sa zháčil skriviť im vlások na hlave!

Keby sa len dnes našiel taký národ, akokoľvek malý, ktorý by chcel úprimne slúžiť niečomu inému, než len svojmu vlastnému egoizmu – anjeli by ho tak milovali, že by ho urobili prvým medzi všetkými národmi na Zemi! Keby sme len na Slovensku prestali so všetkou tou ekonomickou špekuláciou a politickou taktikou, a radšej s čistým srdcom začali plniť našu posvätnú úlohu – nemuseli by sme sa potom obzerať a báť, čo povedala Amerika, a čo Rusko – lebo veľmoci by boli donútené – dobrovoľne alebo nedobrovoľne – *slúžiť* nám; a tak nepriamo slúžiť tej vznešenej úlohe, ktorú by sme my dokázali prijať a pre ktorú bola vôbec celá táto planéta stvorená! Keby sme my dokázali nájsť v sebe konečne odvahu nestarať sa raz o to, čo povedia tí, čo sú od nás na západ, alebo tí, čo sú od nás na východ, ale o to, čo hovoria tí, čo sú *nad* nami, tí, u ktorých je skutočná moc!

Aká katastrofa tu musí nastať, aby ľudia začali vážne uvažovať o tom, že *každý* národ má svoje poslanie, aj keď o ňom nevie, a nakoľko ho neplní, dopadá to s ním zle? Že tak, ako úlohou Židov bolo postarať sa o prvý, telesný príchod Krista na Zem, je úlohou Slovanov postarať sa o Kristov druhý, duchovný príchod. Ale keď je naša bieda taká veľká, že nedokážeme vo svojich myšliach a srdciach ani len počať žiadnu vznešenejšiu, vyššiu myšlienku ako cieľ nášho života, než len “ekonomickú prosperitu” a “spotrebný tovar v obchode” – a toto má byť tá najvyššia meta, pre ktorú chceme žiť! – tak nie sme nič, len pozemský prach, a nezachráni nás ani vstúpiť ani nevstúpiť do nejakého vojenského paktu alebo hospodárskej únie, ani nikto viac a nič iné – lebo sme *Bohom opustení*.

³² *Johannes Trithemius*: De Septem Secundeis, id est, intelligentiis, sive Spiritibus Orbes post Deum moventibus. (O siedmych druhotných príčinách alebo inteligenciách, ktoré riadia obehy nebeských sfér podľa Božej vôle). Sponheim, 1508.

³³ *Stephen Skinner*: Tisícročný prorok. Perfekt, Bratislava, 1995.

³⁴ *Vojtech Zamarovský*: Bohové a hrdinové antických báj. Mladá fronta, Praha, 1982.

³⁵ *Matthew Bunson*: Angels A to Z. Crown Trade, New York, 1996.

³⁶ *Viktor Thieben*: Bernardus Silvestris: O univerzálnej jednote sveta. Sophia 12, 1996.

³⁷ *Adolf Novotný*: Biblický slovník. 1956.

³⁸ *Xavier Léon-Dufour*: Slovník biblickej teologie. Velehrad, Rím, 1991.

³⁹ *Jan Kefer*: Syntetická magie. Trigon, Praha, 1991.